

JDBC

Jeszenszky Péter
Debreceni Egyetem, Informatikai Kar
jeszenszky.peter@inf.unideb.hu

Utolsó módosítás: 2018. december 20.

Tervezési célok

- Illeszkedjen a Java SE és Java EE platformokba.
- Gyártófüggetlen módon tegye lehetővé az implementációk által elterjedten támogatott lehetőségek használatát.
- Magasabb szintű eszközök és API-k alapjául szolgálhasson.
- Egyszerűség.

3

JDBC

- Relációs adatok elérésére szolgáló Java API.
 - Lehetővé teszi SQL lekérdezések végrehajtását, az eredmények beolvasását és az alapul szolgáló adatforrás módosítását.
 - Leképezés megvalósítása a Java programozási nyelv és az SQL között.
- A Java SE és a Java EE része.
 - A `java.sql` és a `javax.sql` csomagok tartalmazzák.
 - A csomagokat a JDK 9 `java.sql` modulja tartalmazza.

2

Specifikáció

- *JSR 221: JDBC 4.3 API Specification* (July 2017) <https://jcp.org/en/jsr/detail?id=221>
 - Támogatott SQL szabvány: SQL:2003

4

Történet (1)

- A JDK 1.1-ben jelent meg 1997-ben.
- Az előző verzió a 4.2 számú, melyet a Java SE 8 tartalmaz.
 - Újdonságok:
 - Új interfészek és osztályok: `java.sql.SqlType`, `java.sql.DriverAction`, `java.sql.JDBCType`.
 - A `java.time` csomag dátum és idő osztályainak támogatása.
 - ...

5

java.sql2 (1)

- Egy új aszinkron adatbázis-elérési API.
- Nem a JDBC API kiterjesztése, hanem egy teljesen önálló API.
 - Egyáltalán nem is támaszkodik a JDBC-re.
- Nem egy általános célú adatbázis-elérési API.
 - Nem célja a JDBC helyettesítése.
- Az építő programtervezési minta használata jellemzi.
- Folyékony interfész (*fluent interface*).
 - Martin Fowler. *FluentInterface*.
<https://martinfowler.com/bliki/FluentInterface.html>

7

Történet (2)

- A jelenleg aktuális verzió a 4.3 számú, melyet a Java SE 9 tartalmaz.
 - Újdonságok:
 - *Sharding* támogatás.
 - Új interfészek: `java.sql.ConnectionBuilder`, `javax.sql.PooledConnectionBuilder`, `java.sql.ShardingKey`, `java.sql.ShardingKeyBuilder`
 - ...

6

java.sql2 (2)

- Lásd:
 - Douglas Surber. *JDBC Next: A New Asynchronous API for Connecting to a Database*. October 3, 2017.
<https://www.slideshare.net/ypoirier/jdbc-next-a-new-asynchronous-api-for-connecting-to-a-database>
 - Package `java.sql2`
<http://cr.openjdk.java.net/~lancea/apidoc/>
 - <http://hg.openjdk.java.net/jdk10/sandbox/jdk/file/a31057bda7c5/src/java/sql/share/classes/java/sql2>

8

JDBC és Java típusok megfeleltetése

- Lásd a specifikáció *Data Type Conversion Tables* című B. függelékét.

9

JDBC meghajtók fajtái (1)

- **1. típusú:** a JDBC API implementálása egy másik adatforrás elérési API – például az ODBC – használatával történik.
 - Ilyen például a JDBC-ODBC híd, mely a JDBC hívásokat ODBC hívásokká alakítja át.
 - Egy natív programkönyvtárat igényel a kliens oldalon, mely korlátozza a hordozhatóságot.
 - A JDBC-ODBC fordítás miatt romlik a teljesítmény.

11

JDBC meghajtó

- Az a szoftverkomponens, mely lehetővé teszi, hogy egy Java alkalmazás kapcsolatot létesítsen egy adatforrással.
 - A JDBC API egy implementációja egy adatforráshoz.
- A JDBC specifikáció szerint négyféle megvalósítása lehetséges.

10

JDBC meghajtók fajtái (2)

- **2. típusú:** részben Java-ban implementált meghajtók, melyek az adatforrást egy natív kliens programkönyvtáron keresztül érik el.
 - Egy natív programkönyvtárat igényel a kliens oldalon, mely korlátozza a hordozhatóságot.
 - Jobb teljesítmény (nincs fordítás, mint például a JDBC-ODBC híd esetén).

12

JDBC meghajtók fajtái (3)

- **3. típusú:** tisztán Java-ban implementált meghajtók, melyek egy köztes rétegen keresztül kommunikálnak az adatforrással egy adatforrás-független protokoll szerint.
 - A köztes réteg fordítja le a kliens kéréseit az adatforrás nyelvére.
 - Nincs szükség a kliens oldalon natív programkönyvtárra.
 - A köztes réteg további hasznos szolgáltatásokat nyújthat (például gyorsítótárazás, naplózás).

13

JDBC meghajtók fajtái (5)

- **2. típusú:**
 - Oracle Database: JDBC OCI Driver <http://www.oracle.com/technetwork/database/features/instant-client/index-097480.html>
 - SQLite JDBC Driver <https://github.com/xerial/sqlite-jdbc>
- **3. típusú:**
 - Easysoft JDBC-ODBC Bridge http://www.easysoft.com/products/data_access/jdbc_odbc_bridge/
- **4. típusú:**
 - Microsoft SQL Server <https://github.com/Microsoft/mssql-jdbc>
 - MySQL: Connector/J <https://dev.mysql.com/downloads/connector/j/>
 - Oracle Database: JDBC Thin Driver <https://www.oracle.com/technetwork/database/application-development/jdbc/downloads/jdbc-ucp-183-5013470.html>
 - PostgreSQL <https://jdbc.postgresql.org/>
- **1-4. típusú:**
 - OpenLink Universal Data Access (UDA) JDBC Drivers <https://uda.openlinksw.com/jdbc/>

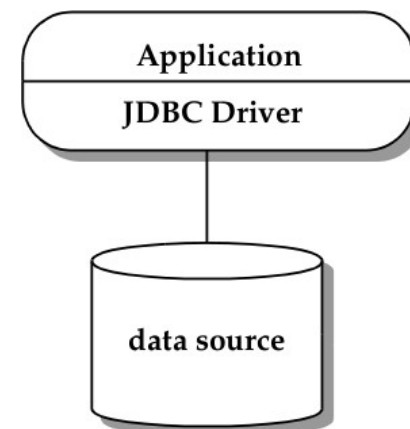
15

JDBC meghajtók fajtái (4)

- **4. típusú:** tisztán Java-ban implementált JDBC meghajtók, melyek közvetlenül kommunikálnak az adatforrással, például adott hálózati protokoll szerint.
 - Egyik oldalon sem szükséges bármilyen további szoftver.

14

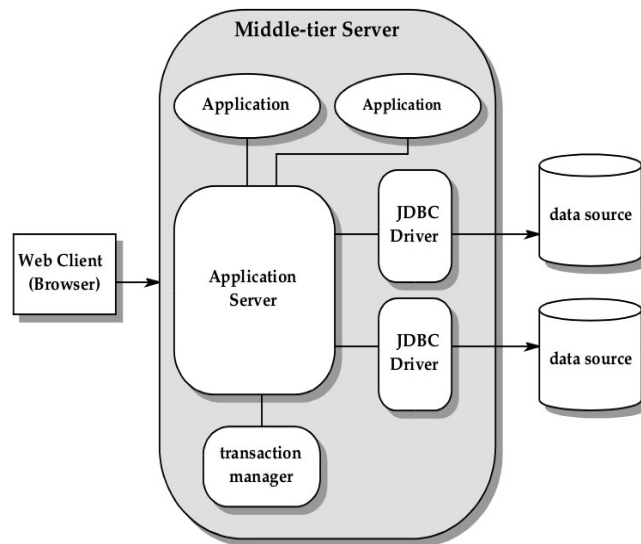
Kétrétegű modell

Forrás: JDBC 4.3 Specification

16

Háromrétegű modell

Forrás: JDBC 4.3 Specification

17

A java.sql.Driver interfész (2)

- Példa az interfész implementálására:

```
public class MyJDBCdriver implements java.sql.Driver {
    static {
        java.sql.DriverManager.registerDriver(new MyJDBCdriver());
    }
    // ...
}
```

19

A java.sql.Driver interfész (1)

- JDBC meghajtót reprezentáló interfész.
- Az implementáció kell, hogy tartalmazzon egy statikus inicializáló blokkot, melynek feladata az osztály egy példányának regisztrálása a `java.sql.DriverManager` osztállyal.
 - Ehhez kötelező paraméter nélküli konstruktor.
- Lásd:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/java/sql/Driver.html>

18

Adatbázis kapcsolat létrehozása

- A `java.sql.Connection` interfész ábrázol egy kapcsolatot egy adatforráshoz.
 - Egy alkalmazás egyidejűleg több kapcsolatot is fenntarthat több különböző vagy akár ugyanahhoz az adatforráshoz.
- Lásd:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/java/sql/Connection.html>
- Egy JDBC alkalmazás kétféle módon kapcsolódhat egy adatforráshoz:
 - A `java.sql.DriverManager` osztály révén.
 - A `javax.sql.DataSource` interfész révén (ez az ajánlott).

20

SQL utasítások végrehajtása

- A `java.sql.Connection` interfész metódusait kell használni.

21

A `java.sql.DriverManager` osztály (2)

- Az adatbázis URL formája:
 - `jdbc:alprotokoll:alnév`
 - Példák:
 - `jdbc:hsqldb:mem:testdb`
 - `jdbc:hsqldb:file:testdb`
 - `jdbc:hsqldb:file:/var/db/testdb`
 - `jdbc:hsqldb:hsqldb://localhost/testdb`
 - `jdbc:hsqldb:http://localhost/testdb`
 - `jdbc:oracle:thin:@db.inf.unideb.hu:1521:ora11g`

23

A `java.sql.DriverManager` osztály (1)

- Kezeli a kliensek számára rendelkezésre álló JDBC meghajtókat.
- A kliens a `DriverManager` osztály `getConnection()` metódusát használja kapcsolat létrehozásához, melynek egy adatforrást azonosító URL-t ad át paraméterként.
- A `DriverManager` megkeresi a regisztrált JDBC meghajtók közül a megfelelőt, mely létrehozza az adott adatforráshoz a kapcsolatot.
 - Az osztály ehhez sorban végigpróbálja a regisztrált JDBC meghajtókat és meghívja a `connect()` metódusukat, átadva paraméterként az URL-t.
- Lásd:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/java/sql/DriverManager.html>

22

A `java.sql.DriverManager` osztály (3)

- Az osztály az inicializálása során megpróbálja betölteni a `jdbc.drivers` rendszertulajdonság értékeként adott meghajtókat.
- A JDBC 4.0 számú verziója előtt a JDBC meghajtók betöltése az alábbi módon volt elvégezhető az alkalmazásban:

```
Class.forName("pkg.MyJDBCDriver");  
  
vagy  
  
DriverManager.registerDriver(new pkg.MyJDBCDriver());
```

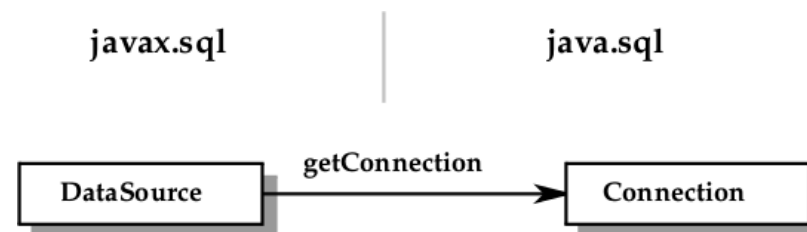
24

A java.sql.DriverManager osztály (4)

- A JDBC 4.0 számú verziójától nem szükséges a JDBC meghajtó explicit betöltése, a meghajtót tartalmazó JAR állományt egyszerűen hozzá kell adni a *classpath*-hoz.
 - A JAR a META-INF/services/java.sql.Driver állományban kell, hogy tartalmazza a java.sql.Driver interfészt implementáció osztály teljes minősített nevét.
- Lásd: *Service Provider* mechanizmus
 - JAR File Specification
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/specs/jar/jar.html>
 - java.util.ServiceLoader
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.base/java/util/ServiceLoader.html>

25

A javax.sql.DataSource interfész (2)

Forrás: JDBC 4.3 Specification

27

A javax.sql.DataSource interfész (1)

- A `java.sql.DriverManager` osztály ajánlott alternatívája kapcsolatok létrehozására.
- Olyan módon növeli az alkalmazások hordozhatóságát, hogy egy logikai nevet használ az adatforrásokhoz.
 - Egy adott logikai nevű objektum egy JNDI névszolgáltatónál regisztrálható és onnan kérhető le.
- Egy fizikai adatforrást ábrázol, melyhez lehetővé teszi kapcsolatok létrehozását.
- Lásd:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/javax/sql/DataSource.html>

26

A javax.sql.DataSource interfész (3)

- A JDBC az alábbi tulajdonságokat definiálja a `DataSource` implementációkhoz (csak a `description` kötelező):
 - Az implementációk a támogatott tulajdonságokhoz lekérdező és beállító metódusokat kell, hogy biztosítsanak.

Tulajdonság	Típus	Leírás
<code>databaseName</code>	<code>String</code>	adatbázis neve
<code>dataSourceName</code>	<code>String</code>	az adatforrás neve
<code>description</code>	<code>String</code>	az adatforrás leírása
<code>networkProtocol</code>	<code>String</code>	hálózati protokoll a szerverrel való kommunikációhoz
<code>password</code>	<code>String</code>	jelszó
<code>portNumber</code>	<code>int</code>	portszám
<code>roleName</code>	<code>String</code>	SQL szerepkör
<code>serverName</code>	<code>String</code>	adatbázis szerver neve
<code>user</code>	<code>String</code>	felhasználónév

28

DataSource megvalósítások (1)

- **Apache Derby/Java DB:** `org.apache.derby.jdbc.ClientDataSource`
<https://db.apache.org/derby/docs/10.14/publishedapi/org/apache/derby/jdbc/ClientDataSource.html>
- **HSQLDB:** `org.hsqldb.jdbc.JDBCDataSource`
<http://hsqldb.org/doc/src/org/hsqldb/jdbc/JDBCDataSource.html>
- **Microsoft SQL Server:**
`com.microsoft.sqlserver.jdbc.SQLServerDataSource`
<http://javadoc.io/doc/com.microsoft.sqlserver/mssql-jdbc/7.1.3.jre11-preview>
- **Oracle Database:** `oracle.jdbc.pool.OracleDataSource`
<https://docs.oracle.com/en/database/oracle/oracle-database/18/jajdb/oracle/jdbc/pool/OracleDataSource.html>
- **PostgreSQL:** `org.postgresql.ds.PGSimpleDataSource`
<https://jdbc.postgresql.org/documentation/publicapi/org/postgresql/ds/PGSimpleDataSource.html>
- ...

29

DataSource használata (1)

- **Java Naming and Directory Interface (JNDI)**
<http://www.oracle.com/technetwork/java/jndi/>
 - *JNDI Interface-related APIs and Developer Guides*
<http://docs.oracle.com/javase/8/docs/technotes/guides/jndi/>
 - *The Java Tutorials: Trail: Java Naming and Directory Interface* <https://docs.oracle.com/javase/tutorial/jndi/>
 - A `javax.naming` csomag és alcsomagjai tartalmazzák.
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.naming/javax/naming/package-summary.html>

31

DataSource megvalósítások (2)

- Példa DataSource objektum létrehozására (Java DB):

```
import org.apache.derby.jdbc.ClientDataSource;

public javax.sql.DataSource getDataSource() {
    ClientDataSource cds = new ClientDataSource();
    cds.setDatabaseName("testDB");
    cds.setDescription("Test database");
    cds.setServerName("localhost");
    cds.setPortNumber(1527);
    cds.setUser("guest");
    cds.setPassword("secret");
    cds.setSecurityMechanism(
        ClientDataSource.STRONG_PASSWORD_SUBSTITUTE_SECURITY);
    return cds;
}
```

30

DataSource használata (2)

- DataSource objektum regisztrálása JNDI névszolgáltatónál:

```
VendorDataSource vds = new VendorDataSource();
vds.setServerName("localhost");
vds.setDatabaseName("testDB");
vds.setDescription("Data source for testing");

Context ctx = new InitialContext();
ctx.bind("jdbc/testDB", vds);
```

32

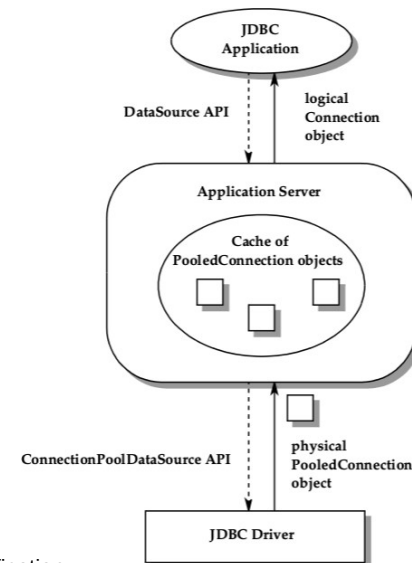
DataSource használata (3)

- Kapcsolat létrehozása JNDI névszolgáltatónál regisztrált DataSource objektummal:

```
Context ctx = new InitialContext();  
DataSource ds = (DataSource) ctx.lookup("jdbc/testDB");  
Connection conn = ds.getConnection("jeszy", "secret");
```

33

Connection Pooling (2)

Forrás: JDBC 4.3 Specification

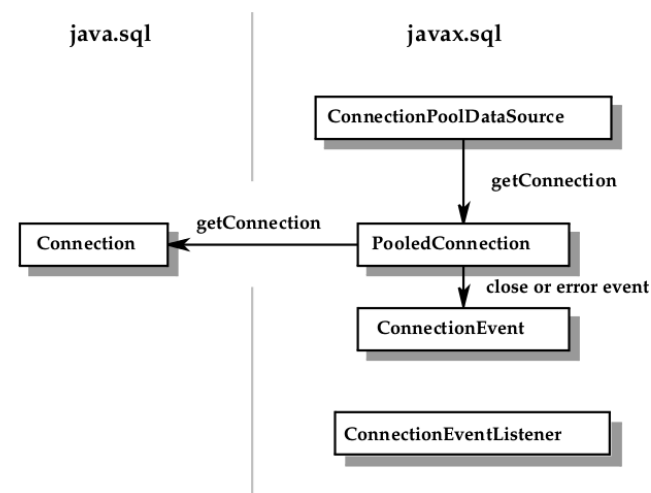
35

Connection Pooling (1)

- Egy egyszerű DataSource implementációnál 1:1 megfeleltetés van a kliens Connection objektuma és a fizikai adatbázis kapcsolat között.
 - A kapcsolat lezárásakor megszűnik a fizikai kapcsolat.
- Egy *connection pool* fizikai adatbázis kapcsolatokat gyorsítótáraz, melyek több kliens munkameneten keresztül újrafelhasználhatóak.
 - Ez a teljesítményt és a skálázhatóságot növeli, különösen a háromrétegű környezetekben.
- A *connection pool* megvalósítása implementáció specifikus, a kliensek számára olyan DataSource implementáció biztosítása, mely a kapcsolatok gyorsítótárazását transzparenssé teszi.

34

Connection Pooling (3)

Forrás: JDBC 4.3 Specification

36

Connection Pooling (4)

- A `javax.sql.ConnectionPoolDataSource` interfész:
 - `javax.sql.PooledConnection` objektumok létrehozására szolgál.
- Lásd:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/javax/sql/ConnectionPoolDataSource.html>

37

Connection Pooling (6)

- A *connection pool* kezelője úgy értesül egy `PooledConnection` objektumokkal. kapcsolatos eseményekről, hogy implementálja a `javax.sql.ConnectionEventListener` interfészt és a `PooledConnection` objektum figyelőjeként regisztrálja magát.
 - A regisztrálás a `PooledConnection` interfész `addConnectionEventListener()` metódusával történik.

39

Connection Pooling (5)

- A `javax.sql.PooledConnection` interfész:
 - Egy fizikai kapcsolatot ábrázol egy adatforráshoz, mely újrafelhasználható.
 - A fizikai kapcsolat nem kerül lezárásra, amikor egy kliensnek nincs már rá szüksége, hanem visszakérül a *connection pool*-ba.
 - Az alkalmazásfejlesztők nem használják közvetlenül, az alkalmazásszerver kezeli.
 - Az alkalmazásszerver a saját `DataSource` implementációja mögé rejt.
 - Amikor a kliens meghívja a `DataSource` objektum `getConnection()` metódusát, a `PooledConnection` objektumot használja az alkalmazásszerver egy logikai kapcsolat létrehozásához.
 - A logikai kapcsolat lezárásakor a fizikai kapcsolat nem lesz lezárva.
 - Lásd:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/javax/sql/PooledConnection.html>

38

Connection Pooling (7)

- Utasítások gyorsítótárazása:
 - A kapcsolatokhoz hasonlóan `java.sql.PreparedStatement` objektumok is gyorsítótárazhatóak.
 - Ez is a kliens számára transzparens módon történik.

40

Connection Pooling (8)

- A JDBC az alábbi tulajdonságokat definiálja a `ConnectionPoolDataSource` implementációkhoz:
 - Az implementációk a támogatott tulajdonságokhoz lekérdező és beállító metódusokat kell, hogy biztosítsanak.

Tulajdonság	Típus	Leírás
<code>maxStatements</code>	<code>int</code>	a nyitva tartandó utasítások száma
<code>initialPoolSize</code>	<code>int</code>	a fizikai kapcsolatok száma a <i>connection pool</i> létrehozásakor
<code>minPoolSize</code>	<code>int</code>	a fizikai kapcsolatok minimális száma
<code>maxPoolSize</code>	<code>int</code>	a fizikai kapcsolatok maximális száma
<code>maxIdleTime</code>	<code>int</code>	mennyi idő után kell lezárni egy nem használt fizikai kapcsolatot (másodperc)
<code>propertyCycle</code>	<code>int</code>	mennyi időnek kell eltelnie a fenti tulajdonságok által meghatározott „háziprend” kikényszerítése előtt (másodperc)

41

Connection pool használata (1)

- A JNDI névszolgáltatónál egy olyan `DataSource` objektumot kell regisztrálni, melyen keresztül egy kliens a *connection pool*-tól kérhet logikai kapcsolatokat:

```
import com.zaxxer.hikari.HikariDataSource;

HikariDataSource ds = new HikariDataSource();
ds.setJdbcUrl("jdbc:hsqldb:hsqldb://localhost/testDB");
ds.setUsername("guest");
ds.setPassword("secret");
ds.setMaximumPoolSize(10);

Context ctx = new InitialContext();
ctx.bind("jdbc/testDB", ds);
```

43

Connection Pooling (9)

- Megvalósítások:
 - Apache Commons DBCP (licenc: Apache License 2.0) <https://commons.apache.org/proper/commons-dbcp/>
 - C3P0 (licenc: LGPLv2.1) <https://www.mchange.com/projects/c3p0/>
 - HikariCP (licenc: Apache License 2.0) <https://brettwooldridge.github.io/HikariCP/>
 - Apache Tomcat (licenc: Apache License 2.0):
 - Tomcat JDBC Connection Pool <http://tomcat.apache.org/tomcat-8.5-doc/jdbc-pool.html>
 - Universal Connection Pool (UCP) <https://www.oracle.com/technetwork/database/application-development/jdbc/downloads/index.html>
 - Vibur DBCP (licenc: Apache License 2.0) <http://www.vibur.org/>

42

Connection pool használata (2)

- Kapcsolat létrehozása JNDI névszolgáltatónál regisztrált `DataSource` objektummal:

```
Context ctx = new InitialContext();
DataSource ds = (DataSource) ctx.lookup("jdbc/testDB");
Connection conn = ds.getConnection();
```

44

Adatforrás konfigurálás (1)

- *Apache Tomcat 8.5:*
 - *JNDI Datasource HOW-TO*
<http://tomcat.apache.org/tomcat-8.5-doc/jndi-datasource-examples-howto.html>

45

Adatforrás konfigurálás (3)

- *WildFly 15:*
 - *WildFly Admin Guide – Subsystem configuration – DataSource Configuration*
http://docs.wildfly.org/15/Admin_Guide.html#DataSource

47

Adatforrás konfigurálás (2)

```
<!-- /META-INF/context.xml -->
<Context>
  <Resource name="jdbc/PgDS"
    auth="Container"
    type="javax.sql.DataSource"
    driverClassName="org.postgresql.Driver"
    url="jdbc:postgresql://localhost:5432/testdb"
    username="guest"
    password="secret"
    maxTotal="20"
    maxIdle="10"
    maxWaitMillis="-1"/>
</Context>
```

```
<!-- /WEB-INF/web.xml -->
<web-app xmlns="http://xmlns.jcp.org/xml/ns/javaee" version="3.1">
  <resource-ref>
    <description>PostgreSQL test database</description>
    <res-ref-name>jdbc/PgDS</res-ref-name>
    <res-type>javax.sql.DataSource</res-type>
    <res-auth>Container</res-auth>
  </resource-ref>
</web-app>
```

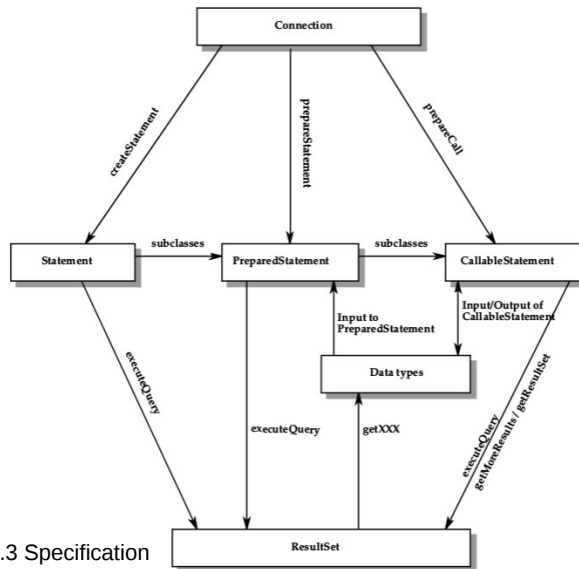
46

Adatforrás konfigurálás (4)

```
<subsystem xmlns="urn:jboss:domain:datasources:4.0">
  <datasources>
    <datasource jndi-name="java:datasources/PgDS" pool-name="PgDS">
      <connection-
url>jdbc:postgresql://localhost:5432/testdb</connection-url>
      <driver>postgresql</driver>
      <pool>
        <min-pool-size>10</min-pool-size>
        <max-pool-size>20</max-pool-size>
        <prefill>true</prefill>
      </pool>
      <security>
        <user-name>guest</user-name>
        <password>secret</password>
      </security>
    </datasource>
    <drivers>
      <driver name="postgresql" module="org.postgresql">
        <driver-class>org.postgresql.Driver</driver-class>
        <datasource-
class>org.postgresql.ds.PGSimpleDataSource</datasource-class>
      </driver>
    </drivers>
  </datasources>
</subsystem>
```

48

A java.sql csomag

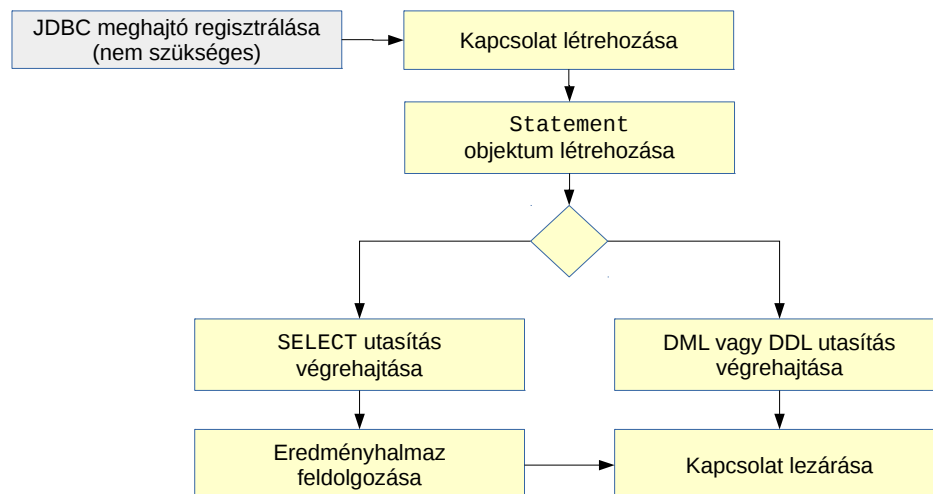
49

Statement (1)

- Statikus (nem paraméterezhető) SQL utasítást reprezentáló interfész.
- A `java.sql.Connection` interfész `createStatement()` metódusával hozható létre egy `Statement` objektum.
- Ha már nincs szükség rá, zárjuk le a `close()` metódussal.
 - Ezután a `close()` és az `isClosed()` metódusok kivételével a `Statement` objektum minden metódusának meghívása `SQLException` kivételt eredményez.
 - A kapcsolat lezárásakor automatikusan lezárásra kerül valamennyi általa létrehozott `Statement` objektum.
- Lásd: <https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/java/sql/Statement.html>

51

SQL utasítások végrehajtásának lépesei

Statement (2)

- Egyetlen eredményhalmazt visszaadó SQL utasítás végrehajtása:
 - `java.sql.ResultSet executeQuery(String sql);`
- DML vagy DDL utasítás végrehajtása:
 - `int executeUpdate(String sql);`
`long executeLargeUpdate(String sql);`
 - A visszatérési érték DML utasításoknál a módosított sorok száma, DDL utasításoknál 0.
- Tetszőleges SQL utasítás végrehajtása:
 - `boolean execute(String sql);`
 - A visszatérési érték `true`, ha az első eredmény egy eredményhalmaz, egyébként `false`.
 - Előbbi esetben a `getResultSet()` metódus szolgál az eredmény lekérdezésére, utóbbi esetben a `getUpdateCount()` és a `getLargeUpdateCount()` metódus.

52

Statement (3)

- Egyetlen eredményhalmazt visszaadó SQL utasítás végrehajtása:

```
Connection conn;

Statement st = conn.createStatement();
ResultSet rs = st.executeQuery("SELECT username, last_login
    FROM users ORDER BY last_login");
// ...

st.close();
```

53

Statement (5)

- Tetszőleges SQL utasítás végrehajtása:

```
Connection conn;
String sql;

Statement st = conn.createStatement();
boolean isQuery = st.execute(sql);
if (isQuery) {
    // lekérdezés
    ResultSet rs = st.getResultSet();
    // ...
} else {
    // DML vagy DDL utasítás
    int updateCount = st.getUpdateCount();
    // ...
}
st.close();
```

55

Statement (4)

- DML vagy DDL utasítás végrehajtása:

```
Connection conn;

Statement st = conn.createStatement();
int rows = st.executeUpdate("UPDATE users SET password = 'secret'
    WHERE username = 'jeszy'");
System.out.printf("Updated %d row(s)\n", rows);
st.close();
```

```
Connection conn;

Statement st = conn.createStatement();
int rows = st.executeUpdate("DELETE FROM users WHERE last_login IS NULL");
System.out.printf("Deleted %d row(s)\n", rows);
st.close();
```

54

ResultSet (1)

- Egy lekérdezés eredményhalmazát reprezentálja.
- Egy kurzorral mutatja az aktuális sort, mely kezdetben az első sor előtt áll.
 - A `next()` metódus mozgatja a kurzort a következő sorra.
 - Visszatérési értéke `true`, ha van következő sor, egyébként `false`.
- Alapértelmezésben csak előre navigálható, nem módosítható.
- Lásd:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/java/sql/ResultSet.html>

56

ResultSet (2)

- Az aktuális sor oszlopértékeinek lekérdezése:
 - A `getXXX(index)` és a `getXXX(név)` metódusok szolgálnak erre a célra, ahol XXX egy típus neve.
 - Például: `getBigDecimal()`, `getInt()`, `getLong()`, `getString()`, `getObject()`, ...
 - Ha a visszatérési érték primitív típusú, akkor a `wasNull()` metódussal állapítható meg, hogy NULL-e az utoljára lekérdezett oszlopérték.
 - Ha a visszatérési érték egy objektum, akkor `null` referencia jelzi a NULL értéket.
 - Az első oszlop indexe 1.

57

ResultSet (4)

- Példa `ResultSet` feldolgozására:

```
Connection conn;  
  
Statement st = conn.createStatement();  
ResultSet rs = st.executeQuery("select username, last_login FROM users  
WHERE CAST(last_login AS DATE) = CURRENT_DATE ORDER BY last_login");  
while (rs.next()) {  
    System.out.println("Username: " + rs.getString(1));  
    System.out.println("Last login: " + rs.getTimestamp(2));  
}  
rs.close();  
st.close();
```

59

ResultSet (3)

- Ha már nincs szükség rá, akkor a `close()` metódussal zárjuk le.
 - Ezután a `close()` és `isClosed()` metódusok kivételével a `ResultSet` objektum minden metódusának meghívása `SQLException` kivételt eredményez.
- Egy `Statement` objektum vagy a kapcsolat lezárásakor automatikusan lezárásra kerül valamennyi általa létrehozott `ResultSet` objektum.
 - A `ResultSet` objektumok lezárását eredményezi, ha a létrehozó `Statement` objektummal ismét végrehajtunk egy utasítást.

58

PreparedStatement (1)

- A `java.sql.Statement` interfészt terjeszti ki, egy előfordított SQL utasítást ábrázol.
- Akkor használjuk, ha egy utasítást többször is végre szeretnénk hajtani.
- Paraméterezhető:
 - Az utasításban ' ? ' karakterek jelölik a paramétereket.
 - A végrehajtás előtt kell megadni a paraméterek értékét.
- Lásd:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/java/sql/PreparedStatement.html>

60

PreparedStatement (2)

- Paraméterek értékének beállítása:
 - A `setXXX(index, érték)` metódusok szolgálnak erre a célra, ahol XXX egy típus neve.
 - Például: `setBigDecimal()`, `setInt()`, `setLong()`, `setString()`, `setObject()`, ...
 - Az első paraméter indexe 1.
 - NULL beállítása paraméter értékeként a `setNull(index, típus)` metódussal.
 - Például:
 - `ps.setNull(1, java.sql.Types.VARCHAR);`

61

Escape-szintaxis (1)

- SQL utasításokban használható a `java.sql.Statement` interfésznél és leszármazottjainál.
 - Olyan elterjedten használt lehetőségekhez, melyeknek nincs szabványos SQL szintaxisa vagy melyek szintaxisa gyártófüggő.
 - Az adatforrás által nem támogatott, de a JDBC meghajtó által implementált lehetőségekhez.

63

PreparedStatement (3)

```
Connection conn;

PreparedStatement ps = conn.prepareStatement("UPDATE users
SET last_login = ? WHERE username = ?");
ps.setTimestamp(1, Timestamp.valueOf(LocalDateTime.now()));
ps.setString(2, "jeszy");
int rows = ps.executeUpdate();
System.out.printf("Updated %d row(s)\n", rows);
ps.close();
```

```
Connection conn;

PreparedStatement ps = conn.prepareStatement("SELECT *
FROM users WHERE username = ?");
ps.setString(1, "jeszy");
ResultSet rs = ps.executeQuery();
// ...

rs.close();
ps.close();
```

62

Escape-szintaxis (2)

- **Skalár függvények:** `{fn név(args)}`
 - A specifikáció C. függeléke tartalmazza azon skalár függvények listáját, melyeket a JDBC meghajtók várhatóan támogatnak.
 - Példa: `{fn concat('Hello', ' world!')}`, `{fn now()}`, `{fn user()}`
- **Dátum és idő literálok**
 - Példa: `{d '1848-03-15'}`, `{t '12:00:00'}`, `{ts '2014-01-14 10:00:00'}`
- **Külső összekapcsolások**
- **Tárolt eljárások és függvények meghívása:** `{call név[(args)]}` vagy `{? = call név[(args)]}`
- **Escape karakter megadása LIKE klózhoz:** `{escape 'karakter'}`
 - Példa: `"SELECT * FROM users WHERE password LIKE '%\\_%' {escape '\\'}"`

64

Kivételkezelés (1)

```
Connection conn = null;
try {
    conn = DriverManager.getConnection(url, user, password);
    Statement st = conn.createStatement();
    ResultSet rs = st.executeQuery(query);
    while(rs.next()){
        // ...
    }
    rs.close();
    st.close();
    conn.close();
} catch(SQLException e) {
    e.printStackTrace();
} finally {
    try {
        if(conn != null) conn.close();
    } catch(SQLException e){
        e.printStackTrace();
    }
}
```

65

Kivételek (1)

- A `java.sql.SQLException` osztály és alosztályai szolgáltatnak információkat az adatforrás elérése során fellépő hibákról és figyelmeztetésekről.
 - Ha több hiba történik, akkor ezek láncolása, a `getNextException()` metódus szolgáltatja a lánc következő elemét.
- Lásd:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/java/sql/SQLException.html>

67

Kivételkezelés (2)

- A `Connection`, `ResultSet` és `Statement` interfészek implementálják a `java.lang.AutoCloseable` interfészt, így használhatóak a Java SE 7-ben megjelent *try-with-resources* utasításban:

```
try (Connection conn = DriverManager.getConnection(url,
    user, password)) {

    // ...

} catch(SQLException e) {
    e.printStackTrace();
}
```

66

Kivételek (2)

- A hibák és okaik láncának feldolgozása:

```
try {
    // ...
} catch(SQLException e) {
    while(e != null) {
        System.out.println("SQLState: " + e.getSQLState());
        System.out.println("Error Code: " + e.getErrorCode());
        System.out.println("Message: " + e.getMessage());
        Throwable t = e.getCause();
        while(t != null) {
            System.out.println("Cause: " + t);
            t = t.getCause();
        }
        e = e.getNextException();
    }
}
```

68

Kivételek (3)

- A hibák és okaik láncának feldolgozása:

```
try {  
    // ...  
} catch(SQLException e) {  
    for(Throwable t : e) {  
        System.out.println("Error encountered: " + e);  
    }  
}
```

69

Kivételek (5)

- A `java.sql.BatchUpdateException` osztály a `java.sql.SQLException` alosztálya, mely utasítások kötegelt végrehajtása során bekövetkező hibákról szolgáltat információkat.
- Lásd:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/java/sql/BatchUpdateException.html>

71

Kivételek (4)

- A `java.sql.SQLWarning` osztály a `java.sql.SQLException` alosztálya, mely figyelmeztetéseket ábrázol.
 - A `java.sql.Connection`, `java.sql.Statement` és `java.sql.ResultSet` interfészek metódusai eredményezhetnek figyelmeztetéseket, melyek a `getWarnings()` metódussal kérdezhetők le.
 - A figyelmeztetések a hibákhoz hasonlóan történő láncolása.
- Lásd:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/java/sql/SQLWarning.html>

70

Tranzakció-kezelés (1)

- Az alábbi lehetőségeket biztosítja a JDBC API:
 - *Auto-commit* mód
 - Tranzakció-izolációs szintek
 - Mentési pontok

72

Tranzakció-kezelés (2)

- A JDBC meghajtó vagy az adatforrás dönti el, hogy mikor kell új tranzakciót kezdeni.
 - Akkor kell egy új tranzakciót kezdeni, amikor az aktuális SQL utasítás számára szükség van egyre és nincs folyamatban lévő tranzakció.
- A kapcsolatok *auto-commit* tulajdonsága határozza meg, hogy mikor van vége egy tranzakciónak.
 - Az *auto-commit* bekapcsolása esetén a tranzakció véglegesítését eredményezi minden egyes SQL utasítás végrehajtásának befejezése.
 - Például egy SELECT utasítás végrehajtása akkor fejeződik be, amikor a hozzá tartozó eredménytábla lezárásra kerül.

73

JDBC a Java EE platformban

- Amikor Java EE komponensek – például JSP vagy EJB komponensek – használják a JDBC API-t, akkor a konténer kezeli a tranzakcióikat és adatforrásaikat.
 - Ilyenkor a fejlesztő nem használja közvetlenül a JDBC API tranzakció és adatforrás kezelési lehetőségeit.

75

Tranzakció-kezelés (3)

- Az *auto-commit* alapértelmezésben be van kapcsolva, amikor egy kapcsolat létrejön.
- Az *auto-commit* kikapcsolása:
 - `Connection conn;`
`conn.setAutoCommit(false);`
 - Ezt követően minden egyes tranzakciót véglegesíteni kell a `java.sql.Connection` interfész `commit()` metódusával vagy pedig vissza kell görgetni az interfész `rollback()` metódusával.

74

Adatbázis metaadatok (1)

- A `java.sql.DatabaseMetaData` interfész szolgál az adatforrás jellemzőinek lekérdezésére.
 - 170-nél több metódusa van!
- Lásd:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/java.sql/java/sql/DatabaseMetaData.html>

76

Adatbázis metaadatok (2)

- **Általános információk lekérése:**
 - Például `getDatabaseProductName()`, `getDatabaseProductVersion()`, `getDriverMajorVersion()`, `getDriverMinorVersion()`, ...
- **Lehetőségek támogatottságának lekérése:** `supportsXXX()` metódusok
 - Például `supportsGroupBy()`, `supportsOuterJoins()`, `supportsStoredProcedures()`, ...
- **Adatforrás korlátok lekérése:** `getMaxXXX()` metódusok
 - Például `getMaxRowSize()`, `getMaxColumnNameLength()`, `getMaxConnections()`, ...
- **SQL objektumok és attribútumok lekérése:**
 - Például `getSchemas()`, `getTables()`, `getPrimaryKeys()`, `getProcedures()`, ...
- **Tranzakció-kezelés jellemzőinek lekérése:**
 - Például `getDefaultTransactionIsolation()`, `supportsMultipleTransactions()`

77

Java 8 dátum és idő típusok

- Nem használhatók közvetlenül a `java.sql.PreparedStatement` és a `java.sql.ResultSet` interfészekkel, helyettük a `java.sql.Date` és a `java.sql.Timestamp` osztályokat kell használni.
- Konverzió szükséges:
 - **`java.sql.Date`:** lásd a `toLocalDate()` és `valueOf(LocalDate date)` metódusokat.
 - **`java.sql.Timestamp`:** lásd a `toInstant()`, `from(Instant instant)`, `toLocalDateTime()` és `valueOf(LocalDateTime dateTime)` metódusokat.

79

Adatbázis metaadatok (3)

- Példa az interfész használatára:

```
Connection conn;  
DatabaseMetaData dmd = conn.getMetaData();  
  
String timeDateFunctions = dmd.getTimeDateFunctions();  
  
int jdbcMajorVersion = dmd.getJDBCMajorVersion();  
int jdbcMinorVersion = dmd.getJDBCMinorVersion();  
  
boolean storedProcedures = dmd.supportsStoredProcedures();
```

78

Adatbázis-kezelő rendszerek népszerűsége

- *DB-Engines Ranking*
<https://db-engines.com/en/ranking>
 - *DB-Engines Ranking of Relational DBMS*
<https://db-engines.com/en/ranking/relational+dbms>
 - *Popularity of open source DBMS versus commercial DBMS*
https://db-engines.com/en/ranking_osvsc

80

Relációs adatbázis-kezelő rendszerek

- Nem szabad:
 - *Microsoft SQL Server*
 - *MySQL Standard Edition, MySQL Enterprise Edition, MySQL Cluster CGE*
 - *Oracle Database*
 - ...
- Szabad és nyílt forrású:
 - *MySQL Community Edition*
 - *PostgreSQL*
 - *SQLite*
 - *H2*
 - *HSQldb*
 - *Apache Derby/Java DB*
 - ...

81

Nem szabad relációs adatbázis-kezelő rendszerek (2)

- *MySQL* <https://www.mysql.com/>
 - Fejlesztő: *Oracle Corporation*
 - Platform: FreeBSD, Linux, macOS, Solaris, Windows
 - Programozási nyelv: C, C++
 - Kiadások:
 - *MySQL Standard Edition* <https://www.mysql.com/products/standard/>
 - *MySQL Enterprise Edition* <https://www.mysql.com/products/enterprise/> <https://www.oracle.com/mysql/enterprise/index.html>
 - *MySQL Cluster CGE* <https://www.mysql.com/products/cluster/>
 - *MySQL Community Edition* <https://www.mysql.com/products/community/>
 - Kiadások összehasonlítása: <https://www.mysql.com/products/>

83

Nem szabad relációs adatbázis-kezelő rendszerek (1)

- *Microsoft SQL Server* <http://www.microsoft.com/sqlserver/>
 - Fejlesztő: Microsoft
 - Platform: Windows, Linux
 - Programozási nyelv: C, C++
 - Kiadások: *Express, Developer, Standard, Enterprise*
 - *Express*: korlátozott lehetőségekkel rendelkező szabadon használható kiadás, például legfeljebb 10 GB méretű adatbázis.
 - *Developer*: a vállalati kiadás valamennyi funkcióját tartalmazza, azonban kizárólag fejlesztéshez és teszteléshez használható.
 - Lásd: <https://www.microsoft.com/en-us/sql-server/sql-server-2017-editions>

82

Nem szabad relációs adatbázis-kezelő rendszerek (3)

- *Oracle Database* <https://www.oracle.com/database/>
 - Fejlesztő: *Oracle Corporation*
 - Platform: Unix-szerű, Windows
 - Programozási nyelv: Assembly, C, C++
 - Kiadások:
 - *Oracle Database 18c Express Edition (XE)*
 - Korlátozott lehetőségekkel rendelkező szabadon használható kiadás.
 - Legfeljebb 12 GB felhasználói adat tárolása, 2 GB RAM és 2 CPU használata.

84

Szabad és nyílt forrású relációs adatbázis-kezelő rendszerek (1)

- *MySQL Community Server*
<https://dev.mysql.com/downloads/mysql/>
 - Fejlesztő: *Oracle Corporation*
 - Platform: FreeBSD, Linux, macOS, Solaris, Windows
 - Programozási nyelv: C, C++
 - Licenc: GPLv2

85

Szabad és nyílt forrású relációs adatbázis-kezelő rendszerek (3)

- *SQLite* <https://www.sqlite.org/>
 - Fejlesztő: D. Richard Hipp
 - Platform: Android, Linux, macOS, Windows
 - Programozási nyelv: C
 - Licenc: közkinccs
 - Használat módja: beágyazott (*embedded*)
 - Felhasználások: *Well-Known Users of SQLite*
<https://www.sqlite.org/famous.html>
 - Android, Chrome, Dropbox, Firefox, Windows 10, ...

87

Szabad és nyílt forrású relációs adatbázis-kezelő rendszerek (2)

- *PostgreSQL* <https://www.postgresql.org/>
 - Fejlesztő: *PostgreSQL Global Development Group*
 - Platform: Unix-szerű, Windows
 - Programozási nyelv: C
 - Licenc: *PostgreSQL License*
<http://www.postgresql.org/about/licence/>

86

Szabad és nyílt forrású relációs adatbázis-kezelő rendszerek (4)

- *H2* <http://www.h2database.com/>
 - Platform: Java
 - Programozási nyelv: Java
 - Licenc: *Mozilla Public License 2.0/Eclipse Public License 1.0*
 - Használat módja: beágyazott (*embedded*), szerver

88

Szabad és nyílt forrású relációs adatbázis-kezelő rendszerek (5)

- **HSQldb** <http://hsqldb.org/>
 - Fejlesztő: *The HSQL Development Group*
 - Platform: Java
 - Programozási nyelv: Java
 - Licenc: *BSD License*
<http://hsqldb.org/web/hsqLicense.html>
 - Használat módja: beágyazott (*in-process*), szerver (többféle)

89

JDBC meghajtók rendelkezésre állása (1)

- **Oracle Database:**
 - *JDBC and Universal Connection Pool (UCP)*
<https://www.oracle.com/technetwork/database/application-development/jdbc/downloads/index.html>
 - *Get Oracle JDBC drivers and UCP from Oracle Maven Repository (without IDEs)*
<https://blogs.oracle.com/dev2dev/get-oracle-jdbc-drivers-and-ucp-from-oracle-maven-repository-without-ides>

91

Szabad és nyílt forrású relációs adatbázis-kezelő rendszerek (6)

- **Apache Derby** <https://db.apache.org/derby/>
 - Fejlesztő: *Apache Software Foundation*
 - Platform: Java
 - Programozási nyelv: Java
 - Licenc: *Apache License 2.0*
 - Használat módja: beágyazott (*embedded*), szerver
 - A *Java DB* az *Apache Derby* egy módosítás nélküli kiadása.
<http://docs.oracle.com/javadb/>
 - Rendelkezésre állás: a JDK része, a JDK installáció db/ alkönyvtára tartalmazza (JDK 6, JDK 7, JDK 8).
 - A JDK 9 már nem tartalmazza, lásd: *Java Platform, Standard Edition – Oracle JDK 9 Migration Guide – Removed Tools and Components*
<https://docs.oracle.com/javase/9/migrate/toc.htm#GUID-12237744-E23B-42F8-8892-26BA1BDD63F2>

90

JDBC meghajtók rendelkezésre állása (2)

- A központi Maven tárolóban:

Termék	Maven koordináták
Microsoft SQL Server	com.microsoft.sqlserver:mssql-jdbc:7.1.3.jre11-preview
MySQL	mysql:mysql-connector-java:8.0.13
PostgreSQL	org.postgresql:postgresql:42.2.5
SQLite	org.xerial:sqlite-jdbc:3.25.2
H2	com.h2database:h2:1.4.197
HSQldb	org.hsqldb:hsqldb:2.4.1
Apache Derby (Java DB)	org.apache.derby:derbyclient:10.14.2.0 org.apache.derby:derby:10.14.2.0

92

JDBC meghajtó osztályok

- A JDBC megfelelést a `java.sql.Driver` interfész `jdbcCompliant()` metódusa, a JDBC verziót a `java.sql.DatabaseMetaData` interfész `getJDBCMinorVersion()` és `getJDBCVersion()` metódusa szolgáltatja.

Termék	JDBC meghajtó osztály	JDBC megfelelés	JDBC verzió
Oracle Database	<code>oracle.jdbc.OracleDriver</code>	igen	4.2
Microsoft SQL Server	<code>com.microsoft.sqlserver.jdbc.SQLServerDriver</code>	igen	4.3
MySQL	<code>com.mysql.jdbc.Driver</code>	nem	4.2
PostgreSQL	<code>org.postgresql.Driver</code>	nem	4.2
SQLite	<code>org.sqlite.JDBC</code>	nem	2.1
H2	<code>org.h2.Driver</code>	igen	4.0
HSQLDB	<code>org.hsqldb.jdbc.JDBCDriver</code>	igen	4.2
Apache Derby (Java DB)	<code>org.apache.derby.jdbc.ClientDriver</code> <code>org.apache.derby.jdbc.EmbeddedDriver</code>	igen	4.2

IDE támogatás

• Eclipse:

- *Eclipse Data Tools Platform (DTP)* (licenc: *Eclipse Public License v1.0*) <https://www.eclipse.org/datatools/>
 - Lásd: *Window* → *Show View* → *Data Management* → *Data Source Explorer*

• IntelliJ IDEA:

- Lásd: *View* → *Tool Windows* → *Database*
<https://www.jetbrains.com/help/idea/working-with-the-database-tool-window.html>
 - Csak az *Ultimate* kiadásban áll rendelkezésre!

• NetBeans:

- Lásd: *Window* → *Services* → *Databases*
<https://netbeans.org/features/ide/database.html>

95

JDBC kliensek

- Szabad és nyílt forrású szoftverek:
 - *DBeaver Community Edition* (operációs rendszer: Linux, macOS, Windows; licenc: *Apache License 2.0*) <https://dbeaver.jkiss.org/>
 - Eclipse-alapú asztali alkalmazás.
 - *JSqsh* (operációs rendszer: Linux, Windows; licenc: *Apache License 2.0*) <https://github.com/scgray/jsqsh>
 - *SQLLine* (operációs rendszer: Linux, macOS, Windows; licenc: *New BSD License*) <https://github.com/julianhyde/sqlline>
 - Parancssori eszköz.
 - *Squirrel SQL Client* (operációs rendszer: Linux, macOS, Windows; licenc: *GPLv2.1*) <http://squirrel-sql.sourceforge.net/>
 - ...

94

További olvasnivaló

- *The Java Tutorials: Trail: JDBC Database Access*
<https://docs.oracle.com/javase/tutorial/jdbc/>

96